

Eredeti közlemények

A társas támogatottság jelentősége az egészségi állapot alakulásában

Szabó József¹, Pék Emese², Betlehem József¹

¹Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Ápolás és Betegellátás Intézet

²Pécsi Tudományegyetem Egészségtudományi Kar, Ápolás és Betegellátás Intézet Sürgősségi Ellátási Tanszék

Összefoglalás

A társas támogatottság és a szociális aktivitás egészségi állapotra gyakorolt hatása egyre nagyobb hangsúllyal jelenik meg napjaink szakirodalmában. Tanulmányunkban a témában megjelent friss tudományos közleményeket tekintettük át azzal a céllal, hogy releváns ismereteket nyújtsunk azok egészségre, betegségre, felépülésre gyakorolt hatásairól, és egy lehetséges szemléleti és gyakorlati irányvonalat vázoljunk fel, amelyik az egészségi állapotot a szociális aktivitás és a társas támogatottság fejlesztésén keresztül igyekszik befolyásolni. Néhány pszichés zavar, addikció, bizonyos szomatikus betegségek, műtét utáni állapotok, az azokból történő felépülés és az egészség megőrzésének (különös tekintettel a burnout prevencióra), fejlesztése szempontjából vizsgáltuk a jelenséget, és a feldolgozott források alapján arra a következtetésre jutottunk, hogy a témában számos gyakorlati alkalmazási lehetőség rejlik, elsősorban az egészségügyi szociális munkás szakma számára. Feltáró és terápiás módszerek építhetők fel a társas támogatottság mérésére és fejlesztésére.

Kulcsszavak: társas támogatottság, szociális aktivitás, társas kapcsolati háló, egészségi állapot, felépülés.

The significance of social support in the dynamism of health status

Summary

Nowadays the effect of social support and activity in health state is an increasing emphasized topic of literature. In our study we reviewed recent scientific publications with the aim to provide relevant knowledge on social support and activity related to health, illness and recovery, and to define a possible line of approach and practice. We investigated the phenomenon from the aspect of some psychiatric disorders, addictions, somatic disorders, and post-operative states, recovery from them, and health protection (especially burnout prevention) and promotion. We concluded that our topic has several possibilities in practical applications, particularly for social workers. Diagnostic and therapeutic methods can be built up to measure social support and development.

Keywords: social support, social activity, social network, health state, recovery.

Irodalomjegyzék

1. Harangozó J. (2011). Környezetről és betegségről, avagy a medicina szükséges paradigmaváltásáról. *Lege Artis Medicinae*. 2011;21 157-160.
2. Gerson R, Wong C, Davidson L, Malaspina D, McGlashan T, Corcoran C. (2011). Self-reported coping strategies in families of patients in early stages of psychotic disorder: an exploratory study. *Early Interv Psychiatry*. 2011 Feb;5(1):76-80.
3. Arsova Hadzi-Angelkovska S, Pejaska-Gerazova V, Novotni A, Isjanovski V. (2010). Personal and social functioning in patients with schizophrenia. *Prilozi*. 2010 Dec;31(2):209-21.
4. Roe D, Mashiach-Eizenberg M, Lysaker PH. (2011). The relation between objective and subjective domains of recovery among persons with schizophrenia-related disorders. *Schizophr Res*. 2011 Jun 11.
5. Pruessner M, Iyer SN, Faridi K, Joobar R, Malla AK. (2011). Stress and protective factors in individuals at ultra-high risk for psychosis, first episode psychosis and healthy controls. *Schizophr Res*. 2011 Jun;129(1):29-35.
6. Ruiz Pérez I, Soto Blanco JM, Olry de Labry Lima A, Antón Basante JJ, Castro Recio JM, Girela López E. (2005). Mental morbidity and social support in prisoners in treatment with antiretrovirals. *Rev Clin Esp*. 2005 May;205(5):212-7.
7. Perczel Forintos D. (2001): Az öngyilkos magatartás kognitív háttere. *Psychiatria Hungarica*. 2001; 16. (6) 661.-668.
8. Stark CR, Riordan V, O'Connor R. (2011). A conceptual model of suicide in rural areas. *Rural Remote Health*. 2011 Apr-Jun;11(2):1622.
9. Glaesmer H, Riedel-Heller S, Braehler E, Spangenberg L, Luppá M. (2011). Age- and gender-specific prevalence and risk factors for depressive symptoms in the elderly: a population-based study. *Int Psychogeriatr*. 2011 May 17:1-7.
10. Xu J, Song X. (2011). Posttraumatic stress disorder among survivors of the Wenchuan earthquake 1 year after: prevalence and risk factors. *Compr Psychiatry*. 2011 Jul-Aug;52(4):431-7.
11. Wind TR, Fordham M, Komproe IH. (2011). Social capital and post-disaster mental health. *Glob Health Action*. 2011;4. doi: 10.3402/gha.v4i0.6351.
12. Bischof G, Rumpf H. J, Meyer C, Hapke U, John U. (2007): Stability of subtypes of natural recovery from alcohol dependence after two years. *Addiction*. 102(6):904-908, June 2007.
13. Szabó J, Gerevich, J. (2009): Kapcsolatok a felépülésben, felépülés a kapcsolatokban. A társas támogatottság mérése alkoholbetegek önéletrajzaiban. *Lege Artis Medicinae*. 2009;19(1): 67-72.
14. Szabó J, Gerevich J. (2010): Alkoholbetegek önéletrajz-rekonstrukciós csoportterápiája. *Lege Artis Medicinae* 2010; 20(8): 521-525.
15. Kelly JF, Stout RL, Magill M, Tonigan JS. (2011). The role of Alcoholics Anonymous in mobilizing adaptive social network changes: a prospective lagged mediational analysis. *Drug Alcohol Depend*. 2011 Apr 1;114(2-3):119-26.
16. Pressman S, Cohan S. (2007): Use of Social Words in Autobiographies and Longevity. *Psychosomatic Medicine*. American Psychosomatic Society Volume 69(3), April 2007; pp 262-269.
17. Willcox D C, Willcox B J, Sokolovsky J, Sakihara S. (2007). The Cultural Context of "Successful Aging" Among Older Women Weavers in a Northern Okinawan Village: The Role of Productive Activity *Journal of Cross-Cultural Gerontology*. Volume 22. Number 2. June 2007. 137-165.
18. Thoits PA. (2011). Mechanisms linking social ties and support to physical and mental health. *J Health Soc Behav*. 2011;52(2):145-61.

19. Sengül C, Ozveren O, Cevik C, Izgi C, Karavelioğlu Y, Oduncu V, Akgün T, Can MM, Ozdemir N, Ozkan M. (2011). Comparison of psychosocial risk factors between patients who experience acute myocardial infarction before and after 40 years of age. *Turk Kardiyol Dern Ars.* 2011;39(5):396-402.
20. Joshi P, Islam S, Pais P, Reddy S, Dorairaj P, Kazmi K, Pandey MR, Haque S, Mendis S, Rangarajan S, Yusuf S. (2007). Risk factors for early myocardial infarction in South Asians compared with individuals in other countries. *JAMA.* 2007 Jan 17;297(3):286-94.
21. Conn VS, Taylor SG, Abele PB. (1991). Myocardial infarction survivors: age and gender differences in physical health, psychosocial state and regimen adherence. *J Adv Nurs.* 1991 Sep;16(9):1026-34.
22. Molloy GJ, Perkins-Porras L, Strike PC, Steptoe A. (2008). Social networks and partner stress as predictors of adherence to medication, rehabilitation attendance, and quality of life following acute coronary syndrome. *Health Psychol.* 2008 Jan;27(1):52-8.
23. Dayapoglu N, Tan M. (2010). Quality of life in stroke patients. *Neurol India.* 2010 Sep-Oct;58(5):697-701.
24. Boosman H, Schepers VP, Post MW, Visser-Meily JM. (2011). Social activity contributes independently to life satisfaction three years post stroke. *Clin Rehabil.* 2011 May;25(5):460-7.
25. Nijs J, Inghelbrecht E, Daenen L, Hachimi-Idrissi S, Hens L, Willems B, Roussel N, Cras P, Bernheim J. (2011). Long-term functioning following whiplash injury: the role of social support and personality traits. *Clin Rheumatol.* 2011 Jul;30(7):927-35.
26. Theiss MM, Ellison MW, Tea CG, Warner JF, Silver RM, Murphy VJ. (2011). The connection between strong social support and joint replacement outcomes. *Orthopedics.* 2011 May 18;34(5):357.
27. Kim HS, So HS. (2009). A prediction model development on quality of life in kidney transplant recipients. *J Korean Acad Nurs.* 2009 Aug;39(4):518-27.
28. Sundin L, Hochwälder J, Bildt C, Lisspers J. (2007). The relationship between different work-related sources of social support and burnout among registered and assistant nurses in Sweden: a questionnaire survey. *Int J Nurs Stud.* 2007 Jul;44(5):758-69.
29. Pálfi I, Németh K, Kerekes Zs, Kállai J, Betlehem J. (2008). The role of burnout among Hungarian nurses. *International journal of nursing practice,* 14. 2008; 1. 19--25.
30. Beek AP, Wagner C, Spreeuwenberg PP, Frijters DH, Ribbe MW, Groenewegen PP. (2011). Communication, advice exchange and job satisfaction of nursing staff: a social network analyses of 35 long-term care units. *BMC Health Serv Res.* 2011 Jun; 11:140.
31. Betlehem J, Tahin T, Warne T, Kriszbacher I, Boncz I, Olah A, Bodis J. A munka hatása a kórházi ápolók jóllétére Magyarországon. *Nővér.* 2007; 20;6:3-13.